

ORIENTERINGSSAK

Til:
Fakultetsstyret for Det juridiske fakultet

Møtedato:
26.10.2020

Sak:

Søknad om status som Senter for fremragende forskning (SFF)

1. Bakgrunn

Etableringen av KG Jebsen-senter for havrett i 2013, var et resultat av en langsiktig strategisk satsing for fakultetet på dette fagområdet. Allerede i 2001 vedtok fakultetsstyret at hav- og miljørett i nordområdene skulle være ett av fakultetets satsingsområder. Og da Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen i 2012 lyste ut midler til å etablere et nasjonalt senter for havrett, fikk professor Henriksen oppdraget med å utarbeide en søknad på vegne av Det juridiske fakultet.

I desember 2017 behandlet fakultetsstyret sak om videre drift av KG Jebsen-senter for havrett, JCLOS¹ (FS 55/17). Senteret presenterte da sine planer om å søke finansiering via Norges forskningsråds (NFR) ordning «Senter for fremragende forskning». Fakultetsstyret gjorde følgende enstemmige vedtak:

«1. Fakultetsstyret støtter JCLOS planer om å videreutvikle senteret og anbefaler at det blir sendt en søknad til SFF-ordningen ved neste utlysning. ....»

Dette er senere også forankret i fakultetets strategi for 2018 – 2022, «Rettsikkerhet og kompetanse», hvor det står: *«I løpet av strategiperioden skal fakultetet arbeide for at K.G. Jebsen-senteret for havrett skal videreføres som et internasjonalt ledende forskningssenter, herunder gjennom å søke status som SFF.»*

I tillegg til planene om å søke status som SFF, har fakultetet også sendt en søknad til «UiT Aurora Centres funding program». Fakultetets egeninnsats i denne søknaden består av 1 stipendiatstilling, midler til professor II'ere (tidligere bevilget av fakultetsstyret) og gaveforsterkningsmidler. Denne søknaden blir innarbeidet i SFF-søknaden.

2. Ordningen «Sentre for fremragende forskning»

I april 2020 lyste NFR ut midler til sentre for fremragende forskning – SFF V. NFR har gitt følgende informasjon om formålet med denne utlysningen:

---

¹ Fakultetsstyret vedtok i juni 2019 at JCLOS skulle videreføres og at nytt navn skal være Norsk senter for havrett/The Norwegian Centre for the Law of the Sea (NCLOS)

«SFF-ordningen gir Norges fremste vitenskapelige miljøer muligheten til å organisere seg i sentre for å nå ambisiøse vitenskapelige mål gjennom samarbeid og med langsiktig grunnfinansiering.

Forskningen ved sentrene skal være nyskapende og ha stort potensial for grensesprengende resultater som flytter den internasjonale forskningsfronten.

Sentrene arbeider med ambisiøse ideer og komplekse problemer der samordnet og langsiktig forskningsinnsats innenfor, eller på tvers av, fagområder, er viktig for å nå målene.

Utlysningen er åpen for søknader i alle fag og forskningsområder.»

Ramme for NFRs bidrag i denne utlysningen (SFF-V) er satt til 8 – 18 millioner kr per år. Det er en to-trinns søknadsprosess og søknadsfristen for trinn 1 er 18. november 2020. Invitasjoner til trinn 2 sendes ut i mai 2021. Mer informasjon om utlysningen finnes [her](#).

En SFF-bevilgning gis for maksimalt to påfølgende femårsperioder. En midtveiseevaluering etter omtrent 4 ½ år gir utgangspunkt for beslutning om videreføring til 2. femårsperiode. Et SFF finansieres normalt av flere typer kilder; bidrag fra NFR, vertsinstitusjonen og eventuell annen finansiering.

NFR presiserer i utlysningen at søkerne allerede i planleggingsfasen må sette seg inn i Forskningsrådets kontrakt, og da særlig «*Krav og retningslinjer for SFF-sentre, SFF-V*», vedlagt.

Det er UiT Norges arktiske universitet som er vertsinstitusjon og som står som søker. En søknad om SFF må derfor forankres både ved fakultetet og ved UiT. En slik satsing vil nødvendigvis påvirke fakultetets drift, dersom søknaden får tilslag.

3. Konsekvenser av et SFF ved Jurfak

Dersom NCLOS får status som SFF, vil det i løpet av 10-årsperioden til enhver tid være i størrelsesorden 20 – 30 ansatte ved senteret. En etablering av en såpass stor enhet innenfor et fagmiljø (havrett), vil kunne påvirke arbeidsmiljøet og forholdet til øvrige fagmiljø ved fakultetet. Det vil bli rekruttert inntil 20 nye stipendiater og inntil 20 nye postdoktorer i løpet av perioden. En overvekt av disse vil mest sannsynlig ha en utenlandsk bakgrunn. Det er likevel snakk om en periode på 10 år og i gjennomsnitt vil det være 2 nye stipendiater og postdoktorer per år.

En etablering av et SFF, vil gi mange positive ringvirkninger for fakultetet. Senteret vil bidra med en jevn tilførsel av stipendiater til doktorgradsstudiet vårt, noe som igjen vil gi økte resultatmidler. Det vil også berike fakultetet på ulike måter, bl.a. styrke doktorgradsstudiet ved at antall stipendiater holdes på et høyt nivå og bidra med undervisningskrefter både ved fakultetet, men også ved andre fakulteter som vi samarbeider med. Et SFF kan også ha positive effekter på andre fagområder ved fakultetet gjennom samarbeid om forskning. Ikke minst vil det bidra til å gi fakultetet tyngde internt på UiT. NCLOS er allerede en spydspiss for fakultetet i så måte.

Som nevnt over, har fakultetsstyret allerede vedtatt at fakultetet skal søke om en SFF. Søknaden er forankret både i UiTs strategi «*Drivkraft i nord*» og fakultetets egen strategi «*Rettsikkerhet og kompetanse*». Likevel er det viktig at fakultetsstyret er informert om konsekvensene av at en slik søknad får tilslag og at vi har en plan for å håndtere disse konsekvensene.

En tildeling av SFF vil gi mange positive bidrag til fagmiljøet vårt, og det er viktig at vi har søkelys på hvordan dette kan utnyttes best mulig. Det bør legges til rette for mer faglig samarbeid på tvers av fagmiljøene ved fakultetet. Jevnlige møter mellom forskergruppeledere vil gi en plattform for å diskutere og utvikle felles forskningsprosjekter. Et annet tiltak kan være å

informere bedre om ulike aktiviteter som er åpne for alle forskere ved fakultetet. Det bør også synliggjøres at de fast vitenskapelig ansatte ved senteret har undervisningsplikt og bidrar med undervisning på masterstudiet, slik det er for alle fast vitenskapelig ansatte ved fakultetet.

Opprettelsen av et SFF vil kunne oppfattes som å kreve en satsing fra fakultetet som gir mindre rom for utvikling for andre fagmiljø. Etablering av et SFF vil imidlertid gi fakultetet økte inntekter i form av bedre uttelling på den resultatbaserte finansieringen og på strategisk tildeling. Et SFF vil også gi fakultetet økte inntekter til dekning av indirekte kostnader. Dersom søknaden om SFF når trinn 2 i prosessen, vil ett tiltak være at det arrangeres f.eks. et halvdagsseminar med formål å informere om og drøfte nærmere konsekvenser av at søknaden kan nå helt opp i konkurransen.

4. Krav og retningslinjer for SFF

NFR har angitt noen krav og retningslinjer for SFF-sentre (vedlagt), som det er viktig at fakultetsstyret er informert om. Nedenfor er noen av disse kommentert.

4.1. Organisering

- *Prosjektansvarlig institusjon skal legge til rette for samlokalisering og stille egnede lokaler til rådighet.*

NCLOS er allerede samlokalisert på plan 3. Det har per i dag 24 kontorer i bruk, 5 kontorer står ledige og seks kontorer disponeres av lektorene. En fortsatt samlokalisering av alle ansatte vil dermed være mulig.

- *Prosjektansvarlig institusjon skal bidra med administrative tjenester til drift av senteret*

For KG Jebsen-senter for havrett ble den administrative støtten beregnet å utgjøre rundt 1,5 årsverk. Da var 1 årsverk tilknyttet senteret direkte (og finansiert av stiftelsen) og øvrige tjenester ved fakultetet beregnet å utgjøre ½ årsverk per år. Basert på erfaringer fra JCLOS mener vi at et SFF-senter vil ha behov for administrativ støtte i omtrent samme størrelsesorden.

Hvorvidt senteret skal ha en egen administrasjon og/eller om disse tjenestene skal organiseres gjennom fakultetets ordinære administrasjon, er ikke avklart.

En annen erfaring fra JCLOS, er at formidling av senterets forskning er svært viktig. Vi har sett et behov for å ha en person dedikert til formidlingsoppgaver, og det vil være ønskelig å få en slik stilling tilknyttet senteret. En slik stilling vil også kunne bidra til formidling av all forskning ved fakultetet. Vi undersøker om det kan være mulig å få dette til, og om noe administrativ støtte vil kunne finansieres av prosjektets inntekter til indirekte kostnader.

- *Prosjektansvarlig institusjon skal oppnevne en senterleder som skal stå for den daglige driften av senteret.....Det forventes at senterleder bruker en vesentlig del av sin arbeidstid til å lede senteret.*

Senterledelse utgjør i dag 75%. Størrelsen bør ses i sammenheng med øvrig faglig ledelse på senteret, og også evt. rollen til nestleder/alternerende leder. I søknaden foreslås det alternerende ledelse av senteret. NFR har angitt at senterleder bør bidra med minimum 80 % av arbeidstiden

sin til senteret. Det er lagt opp til at senterleder skal gå inn med 80 % til ledelse av senteret. Dette regnes som UiTs egenfinansiering.

- *Dersom senteret ikke har eget styre, vil driften være underlagt prosjektansvarligs ordinære styresystem.*

Slik SFF'en er planlagt organisert (ikke samarbeid med andre enheter), er det opp til prosjektansvarlig institusjon å avgjøre om senteret skal ha eget styre.

Et SFF ved fakultetet forslås derfor underlagt fakultetsstyret. I den sammenheng viser vi til pkt. 2.3.2 i vedlagte retningslinjer. Her angis styrets oppgaver/ansvar i flere kulepunkter:

- Styrets fremste oppgave er å bidra til at senteret fungerer optimalt for å oppnå målene om fremragende forskningsresultater innen senterets definerte forskningsområder.
- Styret bør ha minst én representant fra hver samarbeidspartner.
- Styret skal sikre at senterets beslutninger er forankret hos vertsinstitusjonen og samarbeidspartnere.
- Styret skal sikre at samspillet mellom senter, prosjektansvarlig (vertsinstitusjon) og eventuelle samarbeidspartnere fungerer på en god måte.
- Styret skal informeres om senterets strategier og planlagte initiativer for å skaffe tilleggsfinansiering til prosjekter som støtter opp om senterets faglige mål.
- Det er opp til styret å bestemme om et nytt finansiert forskningsprosjekt støtter opp om senterets faglige mål, og dermed kan rapporteres som tilleggsfinansiering til Forskningsrådet.
- Styret skal godkjenne senterets regnskap og årsrapport.

Ved innvilgelse av et SFF, vil det bli etablert rutiner for å ivareta styrets ansvar overfor NFR.

4.2. Finansiering

Det er viktig å ha god kontroll på budsjetteringen i slike prosjekter, slik at fakultetet henter ut mulige inntekter. Samtidig må vi ha et bevisst forhold til tilsettingsperiode, og fordeling mellom forsknings- og undervisningstid i forskerstillinger. Hvis vi legger undervisningstid i de vitenskapelige stillingene, bør det tilstrebes at det helt eller delvis kan dekkes av prosjektet.

Det kan søkes NFR om finansiering av forskningstid i prosjektet. Dette betyr feks. at for stipendiater kan det søkes om finansiering av maksimum 3 år selv om vi tilsetter for 4 år (1 år undervisningsplikt). For postdoktorer og andre stillingskategorier, kan det også kun søkes om finansiering av forskningstiden, f.eks. 100 % eller 75 % for postdoktorer. NFR benytter faste satser for finansiering av vitenskapelige stillinger i UH-sektoren. Disse satsene skal dekke lønn, sosiale kostnader, indirekte kostnader og drift. Dagens satser er romslige nok til å dekke lønnskostnader for stipendiater ved tilsetning for 4 år. For postdoktorer og andre stillinger, kan det ha betydning om de tilsettes med eller uten undervisningsplikt. Det må derfor tas stilling til tilsettingsperiode og undervisningsdel for alle stillinger i prosjektet.

Ved å tilsette noen stipendiater for 3 år uten undervisningsplikt og noen for 4 år evt. med lav undervisningsplikt, gir fakultetet ulike vilkår internt i en gruppe tilsatte innenfor samme stillingskategori.

For postdoktorstillinger kan tilsettingsperioden være fra 2 – 4 år. Hvorvidt postdoktorer tilsettes med undervisningstid, må også avhenge av fakultetets undervisningsbehov og balanseres mot senterets forskningsbehov. Her er det viktig å være fleksible, og dette bør vurderes i det enkelte

tilfelle. Økonomi er en viktig del av bildet, da undervisningstid vil kunne måtte dekkes av fakultetet.

For professor II-stillinger er det også ønskelig å ha en fleksibel ordning, f.eks. for å kunne benytte disse til veiledning av ph.d.-studenter.

Senterets finansieringsplan skal bestå av grunnfinansiering og tilleggsfinansiering.

- *Grunnfinansiering*

Grunnfinansieringen består av SFF-midler fra NFR, egeninnsats, og evt. annen sikker finansiering.

SFF-midler (NFR):

Det kan søkes om 8 – 18 000 000 per år i 10 år, til finansiering av følgende kostnadstyper:

- Personal- og indirekte kostnader for vitenskapelige ansattes forskningstid i prosjektet
  - o Postdoktor, stipendiater, professor II, forskere, gjesteforskere
- Reise- og møtekostnader
- Andre driftskostnader

Egenfinansiering:

Lønnsmidler til egne ansatte er en del av UiTs (Jurfaks) egenfinansiering. Fakultetets egeninnsats i Aurora-prosjektet (gaveforsterkning + fakultetets bidrag til prof. II og 1 stipendiatstilling), inngår også som en del av UiTs (Jurfaks) egeninnsats i SFF-søknaden.

UiT nivå 1 har opplyst at UiTs bidrag i SFF samlet (nivå 1 og nivå 2) skal være rundt 30 % av søknadsbeløp til NFR. Dette skal igjen fordeles mellom nivå 1 og nivå 2 med 50% til hver. Bidrag fra nivå 1 gis primært i form av stipendiatstillinger.

Fakultetets bidrag i form av lønnsmidler til egne ansatte og det som allerede er satt av til Aurora-prosjektet, vil være tilstrekkelig til å dekke opp vår andel (15 % av søknadsbeløp).

- *Tilleggsfinansiering*

Dette er senterets øvrige inntekter. Alle forventede inntekter skal tas med her, også forventede nye eksterne prosjekter i perioden. Det forventes at senteret aktivt søker ekstern finansiering av virksomheten sin gjennom hele tiårsperioden. Eksisterende prosjekter med finansiering inn i senterperioden, kan også inngå som del av tilleggsfinansiering. Vi må rapportere årlig på oppnådd tilleggsfinansiering.

Lena R. L. Bendiksen
Dekan

Øyvind Edvardsen
Fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur.

Vedlegg:

«Krav og retningslinjer for Sentre for fremragende forskning – SFF V»

Saksbehandler: Christin Skjervold